

Streszczenie

**Przewodnik ETUC dla pracowników mobilnych
w Europie, 2022 r.**

STRESZCZENIE

Niniejszy „Przewodnik dla pracowników mobilnych w Europie”, wydany przez ETUC, jest skierowany przede wszystkim do osób udzielających pracownikom przemieszczającym się na terenie Europy informacji o ich prawach i obowiązkach oraz świadczących dla nich usługi doradcze. Należą do nich w szczególności doradcy EURES, przeszkoleni przez Komisję Europejską w zakresie międzynarodowej oraz transgranicznej mobilności pracowników, działający w służbach zatrudnienia, związkach zawodowych lub organizacjach pracodawców.

Osoby pracujące (chcące pracować) w innym kraju zadają sobie wiele pytań, np.:

Czy potrzebuję pozwolenia na pracę, jeśli chcę pracować w innym kraju?

Czy moje wykształcenie zawodowe jest uznawane?

Jakie prawo pracy mnie obowiązuje?

W którym kraju mogę/muszę mieć ubezpieczenie zdrowotne?

Co muszę zrobić, jeśli będę bezrobotny(-a)?

W którym kraju mogę/muszę ubiegać się o świadczenia rodzinne?

Z którego kraju otrzymam później emeryturę?

W którym kraju muszę płacić podatki?

W obrębie Unii Europejskiej (UE) i Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) obowiązuje zasada swobodnego przepływu osób. Dla europejskich pracowników oznacza ona prawo do przemieszczania się do innego państwa członkowskiego, świadczenia tam pracy i/lub szukania jej. Zgodnie z europejską zasadą niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową, pracownicy mobilni pochodzący z różnych krajów europejskich powinni być traktowani na równi z pracownikami krajowymi pod względem dostępu do zatrudnienia, warunków pracy i zatrudnienia oraz korzyści socjalnych i podatkowych. W związku z tym, w celu zapewnienia swobodnego przemieszczania się, przyjęto szereg rozporządzeń i dyrektyw europejskich, ustanawiających określone wspólne przepisy i zasady, gwarantujące, że stosowanie różnych systemów krajowych nie będzie szkodliwe dla osób korzystających z prawa do swobodnego przemieszczania się.

Prawo europejskie nie przewiduje zatem harmonizacji przepisów państw członkowskich, lecz jedynie koordynację systemów krajowych. Dla pracowników mobilnych oznacza to w szczególności, że ich prawa i obowiązki są co do zasady gwarantowane dzięki prawodawstwu wspólnotowemu, jednakże kształtowanie tych praw i obowiązków jest nadal określane przez krajowe/wewnętrzne systemy prawne ich kraju pracy i/lub zamieszkania.

W jednym obszarze ważnym dla pracowników mobilnych Europa nadal ma bardzo niewiele do zaoferowania: w prawodawstwie podatkowym. Obecnie brak jest jeszcze koordynacji na poziomie europejskim. Istnieją natomiast setki bilateralnych umów podatkowych uzgodnionych między państwami członkowskimi w celu uniknięcia podwójnego opodatkowania. Wiele z tych bilateralnych umów podatkowych opiera się na podstawowych zasadach konwencji modelowej OECD w sprawie unikania podwójnego opodatkowania.

Część I „Przewodnika dla pracowników mobilnych w Europie” przedstawia kilka ważnych europejskich podstaw prawnych dotyczących mobilności pracowników w Europie. Zalicza się do nich nie tylko swobodny przepływ pracowników jako taki, ale także koordynację systemów zabezpieczenia społecznego, w tym świadczeń rodzinnych, europejskie prawo pracy oraz bilateralne umowy podatkowe.

W części II niniejszego przewodnika przedstawiono przykładowo konkretne kształtowanie wszystkich tych europejskich regulacji w oparciu o różne formy mobilności pracowników: m. in. pracowników transgranicznych, pracowników delegowanych, pracowników zwyczajowo pracujących w dwóch lub więcej państwach (np. w międzynarodowym sektorze transportu) oraz pracowników sezonowych. Na koniec omówiono także sytuację emerytów zamieszkujących za granicą.

With financial support
of the EU

CONFEDERATION
SYNDICAT
EUROPEAËN
TRADE UNION